

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2020-678

21.9.2020

Statens Pensjonskasse

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Militær treningsøkt- akutt muskelskade - arbeidsulykke - yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Forsikrede deltok på et kurs for grenaderer. På dag to av kurset var det en hard treningsøkt med crossfit-lignende øvelser, og han ble en påført akutt muskelskade (rabdomyolyse) i overkroppen. Tvist om forsikrede var utsatt for en arbeidsulykke. Nemnda uttalte at den beskrevne treningsøkt ikke kunne anses som en påkjenning eller belastning som var usedvanlig i forhold til det som var normalt i forsikredes arbeid som grenader. Nemnda kunne dermed ikke se han hadde vært utsatt for en arbeidsulykke i lovens forstand og selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (grenader i forsvaret) fikk påvist rabdomyolyse (ifølge NHI.no: "akutt ødeleggelse og celledød av tverrstripet muskulatur") etter en treningsøkt 7.8.18.

I skademelding til selskapet 21.3.19 er hendelsen beskrevet som følger:

Jeg var på et kurs på jobben i regi av (...) et kurs for grenaderer. Vi var ca 30stk.

Det var ett teorikurs, men vi hadde en treningsøkt på dag 2. Treningsøkta var veldig hard, spesielt for overkroppen. Instruktørene gjentok regelmessig hvor viktig det var å fullføre alle øvelsene, for og gå foran som gode eksempler. Jeg endte opp med kraftig rabdomyolyse, hvor armer, skuldre, bryst, og øvre delen av ryggen ble skadet.

Det ble 4 døgn på intensiven på UNN Avd. N. I ettertid gikk opptreningen bra, og jeg begynte å jobbe i midten av oktober. I desember merket jeg at kroppen ikke fungerte som den skulle. Jeg fikk ikke tilrettelagt arbeidet godt nok. Fra starten av desember ble formen dalende og i uke 7 var jeg ikke lenger i stand til å jobbe og jeg tok kontakt med almenlege.

I den del av skademeldingen som var utfylt av arbeidsgiver var hendelsesforløpet beskrevet slik:

Var på kurs sammen med (...). Hadde hard fysisk trening ...

Selskapet ba om ytterligere opplysninger, og forsikrede ga følgende tilleggsopplysninger 17.6.19:

Det skjedde ingen feil under utførelsen av treningsøkten, men vi i det norske forsvaret trener ganske annerledes enn det (...) forsvaret.

Selskapet avsto kravet 12.8.19, under henvisning til at det ikke forelå en arbeidsulykke etter yfl. § 11 bokstav a.

Forsikrede påklagde selskapets beslutning 29.8.19, men selskapet fastholdt avslaget 4.10.19.

Forsikrede brakte saken inn til Finansklagenemnda i brev av 12.2.20. Av klagen fremgår at han:

deltok ... på et kurs og treningsopplegg i regi av (...). Treningsopplegget som de gjennomførte var svært annerledes enn det han noen gang hadde opplevd i det norske forsvaret. Det var snakk om andre øvelser, med en helt annet intensitet, med langt flere repitsjoner enn det han tidligere hadde erfart. Som følge av treningen ble han innlagt på intensive avdeling med kraftig Rabdomyolyse.

I tilsvar til klagen fra selskapet datert 9.3.20 siteres:

Klager opplyste i etterkant per telefon til (selskapet) at treningsøkten besto av crossfit-lignende øvelser.

Forsikrede har i det vesentlige anført at hendelsen omfattes av det avdempede ulykkesbegrepet, jf. yfl. § 11 bokstav a. Arbeidsulykkesbegrepet er relativt, noe som bl.a. betyr at hvis risikoen for skade er stor, så aksepteres også mindre avvik fra ordinær utøvelse av arbeid som arbeidsulykke, jf. HR-2006-2107-A. Ettersom det er snakk om militær høyrisikotrening, så skal det mindre til før det foreligger avvik som medfører at hendelsen omfattes av ulykkesbegrepet. Dette selv om trening, generelt sett, er en del av et ordinært arbeid i militæret. I saken inntraff skaden som følge av ekstraordinær og ekstrem trening, med øvelser og en intensitet som han var helt ukjent med. De var også ukjent med at belastningene medførte en økt og betydelig risiko for å kunne pådra seg rabdomyolyse. Videre er trening i militæret forbundet med oppgaver under ordre, og man har små muligheter til å påvirke risikoen. Da tilsier grunnleggende rettferdssynspunkt at arbeidstaker ikke selv skal bære risikoen for skader som er et utslag av å gjøre en jobb i arbeidsgivers interesse.

Selskapet har i det vesentlige anført at treningsøkten den 7.8.18 ikke omfattes av ulykkesbegrepet i yfl. § 11 første ledd bokstav a. En arbeidsulykke forutsetter at det er et faktisk avvik fra det som anses som en del av arbeidet. Det foreligger ikke opplysninger i saken som tilsier at det skjedde noe feil ved selve gjennomføringen av treningsøkten utover at den var for fysisk krevende for forsikrede. Trening er en normal og vesentlig del av arbeidet for en soldat. At en treningsøkt er noe hardere enn det normale kan ikke anses for å være tilstrekkelig til at det foreligger en usedvanlig belastning.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken reiser spørsmål om hendelsen 7.8.18 er å anse som en arbeidsulykke, jf. yrkesskadeforsikringsloven (yfl.) § 11 første ledd bokstav.

Det følger av yfl. § 11 første ledd bokstav a, at yrkesskadeforsikringen skal dekke skade og sykdom forårsaket av arbeidsulykke (yrkesskade). Arbeidsulykkesbegrepet i yfl. § 11 første ledd bokstav a, skal forstås på samme måte som i folketrygdloven (ftrl.) § 13-3, jf. Ot.prp.nr. 44 (1988–1989) s. 89.

I ftrl. § 13-3 annet ledd defineres dels et markert og dels et avdempet ulykkesbegrep. Det markerte ulykkesbegrepet forutsetter en plutselig eller uventet ytre hending, mens det avdempede ulykkesbegrepet gjelder "en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid". Det følger av høyesterettspraksis at det likevel ikke kreves en ytre hending "i tilfeller hvor arbeidstakeren på grunn av en vanskelig arbeidsstilling eller av andre grunner er blitt utsatt for en ekstraordinær belastning eller påkjenning", jf. Rt-2005-1757 avsnitt 51.

Kravstiller, altså forsikrede, har bevisbyrden for at vilkårene for erstatning er oppfylt. Det innebærer her at forsikrede må sannsynliggjøre at han ble utsatt for en arbeidsulykke.

I den aktuelle saken er partene enige om at det er det avdempede ulykkesbegrepet som er det relevante å vurdere, og spørsmålet er følgelig om forsikrede ble utsatt for "en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid".

Det nærmere innholdet i det avdempede ulykkesbegrepet var tema i Rt. 2007 s. 882 avsnitt 38-39. Her gjenga Høyesterett det som er sagt om Trygderettens praksis om skader som oppstår i forbindelse med løft, bæring og lignende i Rikstrygdeverkets rundskriv til folketrygdloven. I avsnitt 39 uttalte Høyesterett følgende:

For at skader ved løft av gjenstander skal være omfattet av det avdempede arbeidsulykkesbegrep, må det være tale om løft av spesielt tunge gjenstander, løft av gjenstander med uventet vekt, løft som ligger utenfor arbeidstakerens normale arbeidsoppgaver, eller løft i en vanskelig arbeidsstilling eller under andre ugunstige omstendigheter.”

Høyesterett fant at arbeidstakerens løfting av paller ikke var å anse som en arbeidsulykke, idet det forelå et for "lite avvik fra normal arbeidsprosedyre til at den skal kunne bevirke at hendelsen må betraktes som arbeidsulykke", jf. avsnitt 41.

Forsikrede i den aktuelle saken er grenader i forsvaret, og skaden skjedde etter en veldig hard og annerledes treningsøkt i regi av det amerikanske militæret. Det er opplyst om cross fit-lignende øvelser, med langt flere repetisjoner enn vanlig. Instruktørene gjentok regelmessig hvor viktig det var å fullføre alle øvelsene, for å gå foran som gode eksempler.

Partene har vist til TRR-2017-1834, som gjaldt tilsvarende sykdom/skade etter hard trening. Det følger av kjennelsen at den ankende part jobbet som politioverbetjent, og at det skulle utføres 7 ulike øvelser, hvor den siste var "hang-ups". Med en kollega som holdt bena, som skulle gi et "push" for å hjelpe han til å yte maksimalt, klarte han totalt 35 hang-ups fordelt på tre omganger. Trygderetten fant ikke var tale om en arbeidsulykke, og bemerket:

Retten kan ikke se at den ankende part har vært utsatt for en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommende arbeid.

At den konkrete øvelsen viste seg å være for tøff for den ankende part er ikke tilstrekkelig til at det foreligger et ulykkesmoment og dermed en yrkesskade i folketrygdlovens forstand.

Forsikrede har anført at den foreliggende saken må vurderes på en annen måte enn kjennelsen fra Trygderetten, og vist til at det der var snakk om mer ordinær trening, som de var kjent med. Videre er det vist til at det var tale om høyrisikotrening, så skal det mindre til før det foreligger avvik som medfører at hendelsen omfattes av ulykkesbegrepet.

Nemnda bemerker at vurderingstemaet under det avdempede ulykkesbegrepet er om hendelsen "medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid". Nemnda forstår det slik at det tidvis er normalt med ekstreme påkjenninger og belastninger når man jobber som profesjonell soldat (grenader) i forsvaret.

Selv om denne aktuelle treningsøkten inneholdt andre styrkeøvelser, og var hardere enn normalt, kan ikke nemnda se at hendelsen innebar en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid. Det er for øvrig heller ikke tale om en særlig risikofylt aktivitet, i alle fall ikke når en holder treningsøkten opp mot andre arbeidsoppgaver man kan pålegges eller utsettes for som yrkesmilitær.

Nemnda finner etter dette at forsikrede ikke har sannsynliggjort at han har vært utsatt for en arbeidsulykke i lovens forstand.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Gro Farestedt (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).